

Rapòrt moral : 2022-2023 – una annada de trabalh del CREO

Maria-Joana Verny, presidenta del CREO

Amigas e amics de l'ensenhament public de l'occitan, caras e cars collègas, avèm lo plaser de vos presentar aqueste *Ensenhad'òc*. Ne vòli mercejar calorosament lo vice-president Benoît Bolano, que recampèt los articles, e mai Lucie Tressoldi per la polida maqueta. Grandmercé tanben per vòstras contribucions, que fan la vida de nòstre butletin.

L'annada 22-23 foguèt una annada de granda activitat pel CREO. Nòstre ensenhament, o sabètz totes, s'apueja sus un engatjament permanent : lo vòstre, d'en primièr, dins vòstras classas, jorn a cha jorn, e lo nòstre tanben, per rampelar als servicis academics l'especificitat de l'estatut de l'occitan e ne defendre los interèsses, dialogar amb elegits e sindicats. D'aquest engatjament, *Ensenhad'oc* se fai lo resson, en començar pel rapòrt d'activitat que trobaretz dins las paginas seguentas.

Las relacions amb lo rectorat

Se l'encastre general – la situacion de l'Education nacionala – constituís un obstacle a nòstres ensenhaments, coma a totes los ensenhaments opcionals e rend la vida dels collègas dificila, los engatjaments publics de la Region e la lei relativa a « la protection patrimoniale des langues régionales et à leur promotion » (mai 2021), constituïsson un encastre favorable e les relacions amb las autoritats academics son d'ara en dabans plan productivas.

Dos CALR (Conseil académique des langues régionales) foguèron convocats pel rectorat, preparats cada còp per un grop de trabalh per departement : 10 acamps sus l'annada, donc, cadun d'una durada de 2 à 3 heures. Acamps que demandan de nòstra part una vigilància extrèma, d'oradas de preparacion e d'estudi de dorsiers. La collaboration amb las organizacions sindicalas representa, dins aquel encastre, una ajuda sovent determinanta, coma la preséncia de l'Ofici public de la lenga occitana, aquela de la Region, e d'unas collectivitats territorials (Montpellier-Métropole, departement d'Aude).

La situacion de l'ensenament

Demòra dificila dins lo segond gra : efectius insufisents en licèu per assegurar lo seguit après lo collègi e noïr los pesquièrs d'ensenhaires e mai los mestiers de de mai en mai nombroses ont una competéncia linguistica occitana es d'ara endavant demandada. Las consequéncias de la reforma de 2019, malgrat l'aumentacion en 2021 del coeficient, son constatadas per totes : concurréncia salvatja entre opcions e desvalorizacion d'aquestas al bac, emplecs del temps impossibles... Lo nombre de professors a pas quitat de baissat dempuèi la debuta del millenari (de mai de 50 a un trentenat) ; una part importanta del servici es, de fach, assegurada dins la valéncia del concors (letras modèrnas, espanhòl, anglés o ist-geo), al prejudici del quite ensenhament de l'occitan.

Dins lo primièr gra, la situacion es plan melhora, coma o veiretz dins las contribucions a *Ensenhad'òc* de las conselhièras pedagogicas. Pasmens, la manca de personal qualificat rend la situacion dels sites bilingues fragila e pesa sul desenvolopament del bilinguisme sovetat per totes. L'abséncia de personals de remplaçament fragiliza los sites mai que mai en cas de congèr de maternitat.

Las relacions amb los elegits

Los contactes amb Montpelhièr (vila e agglo) son totjorn constructius, e mai lo CREO deguèsse insistir per obténer la concretizacion de la promessa de senhaletica vesadoira de las escolas bilinguas publicas, prevista, *a priori*, per l'auton de 2023. La perspectiva d'organizar a Montpelhièr la jornada Total Festum del CREO serà tanben una oportunitat nòva de collaboracion.

Lo CREO èra representat per un desenat d'aderents a la jornada de reflexion organizada a Tolosa lo 5 de julhet, jos l'egida de la Region. Foguèt l'escasença per Benjamin Assié, conselhièr regional en carga de l'occitan e del catalan, de tornar afortir los engatjaments de la presidenta Carole Delga.

Se la participacion dels Departaments als acamps de trabalh organizats pel Rectorat es encara insufficienta, comptam plan perseguir e desvolopar aqueste de trabalh de conscientizacion dels elegits, que passa per los escambis e la discussion amb vòstra ajuda, cars collègas. Crentetz pas de rescontrar los elegits de proximitat : mai d'un.a sabon pas que l'occitan s'ensenha a l'escòla publica !

La vida intèrna del CREO

Lo rejoyeniment del burèu de nòstra associacion s'es confirmat. D'acamps regulièrs se son tenguts e los escambis telefonics entre los membres del burèu son estats constants.

Lo CREO a contunhada son ajuda als projèctes pedagogics que ne trobaretz aquí la presentacion. De desenats d'abonaments al *Diari* e al *Senhal* son estats ofèrts als adherents, contribucion del CREO a la vida de la premsa.

Las adesions an encara aumentat : 6 de mai qu'en 2021-2022. Ne sèm à 123 contra 75 dètz ans fai. Mas es possible de faire encara mièlhs : mai d'un collèga que lors noms son citats dins aqueste *Ensenhad'òc* son pas – encara – adherent.as. Comptam donc sus vosautres totes, sus vòstra (re)adesion e sus aquela de vòstres collègas mai pròches, per nos donar mai de pes encara.

Segon una costuma ara plan installada, avèm organizada nòstra jornada *Total Festum* a Langonha, mercé l'investiment dels collègas de Losera. Le CREO entend manifestar aital son implantacion dins cadun de nòstres 4 departaments.

Una escasença importanta : le collòque FLAREP, 21 - 22 d'octòbre

Coma o sabètz, lo CREO Lengadòc es federat dins la FELCO – *Federacion dels ensenhaires de lenga e cultura d'òc*, que fai partida de la FLAREP – *Fédération des langues régionales dans l'enseignement public*. Dempuèi 37 ans, la primièra dimenjada de las vacanças de Totsant, la FLAREP organiza un collòqui cada annada dins una region diferenta (coma a Montpelhièr en 2016). Aquest an, lo collòqui torna en país occitan, a Nissa (06). 2000 euros de nòstre budgècte seràn consacrats a ajudar los collègas que i voldràn participar (remborsament dels fraisses sus factura acquitada). Aquestes collòquis son importants pels escambis que permeton, mas tanben per la visibilitat publica ques donan a nòtra accion.

Le CREO es vòstra associacion. A besonh de vos per existir.

Vos esperam nombroses a l'AG del 7 d'octòbre per que nos faguèssetz part de vòstres besonhs, de vòstras experiéncias, de vòstras proposicions de participacion a l'accion comuna. Serà tanben l'escasença d'aculhir los collègas novèls e de saludar los que prenon la retirada.